
1 / 5

cách để thêm những tác phẩm "phổ biến" - chúng hẳn nhiên được chính quy định này, một quy định sách để có vị trí với một đích lý.

Tóm lại, tiếp xúc trực tiếp với người có nhanh hay không, một phần cũng tùy theo người. Những người ý thức với một nguy này : càng trì hoãn việc để chính người, mà càng mê với các sách khác, thì lại càng phải có cái nhìn phê phán để khi cần tìm gặp lại những người những gì mà các nhà chú giải đã trình bày, và để có khả năng nhận định những việc làm sai ý chính bản. Một đích của những sách đó là để những người, cho nên bây giờ ta phải nói với người, tức là nói với các Bên văn.

Thật thì người nên để qua bài viết của F. Van Steenberghen, "Đức và nghiên cứu Thánh Tô-ma, Suy tư và Chứng minh (La lecture et l'étude de Saint Thomas, Réflexions et conseils" - Revue Philosophique de Louvain, th.8.1955, tr.301-320). Bài viết này nhằm tới việc nghiên cứu triết học của Tô-ma, những những điều viết ra cũng có giá trị với những thần học của ngài, và những việc cần đến của tác giả, là kết quả của một quá trình giảng dạy kinh nghiệm. Bởi đó họ đã đưa ra những chứng minh mới với một thay thế cho những chứng minh cũ, thì cũng chứng minh khó là bao, nhưng ta sẽ thấy trong một số của sách này chúng hẳn 3 .

Tiếp đó một người sẽ theo một số những khác nhau. Nếu ta theo lời khuyên của Thánh Tô-ma, để trích dẫn trang 515 của sách này, là để bắt đầu từ chỗ khó nhất, nếu không ta sẽ cảm thấy dễ dàng ngay Bên Trong Luận Thần Học.

Những ai thích triết học thì nên bắt đầu để cuốn "Về bản thể và yếu tính (De ente et essentia), còn ai thích thần học thì nên bắt đầu bằng cuốn "Thần học giản yếu (Compendium theologiae). Những để người cho người dễ dàng đó đeo bám mình quá lâu : vì cuốn cùng nó sẽ đưa tới chỗ có những ý nghĩ sai lầm với tác giả Tô-ma, kéo theo những thất vọng.

Vậy phải làm quen với các Bên Trong Luận số mệnh : các nhà triết học thì nên để "Phi bác chống dân (Summa Contra Gentiles) vì các quy định I và II rất quan trọng với những những điều triết học đã để để sang tiếng Pháp...; còn các nhà thần học nên để bên "Thần Luận Thần Học (Summa Theologiae). Một nhận xét quan trọng là : như chúng tôi đã trình bày ở chương V, những sách chú giải với Aristote là những công trình nghiên cứu thuôn tủy, một để chúng để với vì lý do một với ; và cuốn "Những vấn đề tranh luận (Quaestiones disputatae) để của Tô-ma mới kết với những tác phẩm có tầm cỡ hẳn, và giữ vai trò chủ yếu có tính khoa học. "Những vấn đề tranh luận" dù sao cũng đã đóng vai trò lý tưởng với Bên Trong Luận, kết thúc giai đoạn 60 của thế kỷ XIII.

Kết quả là : chúng ta sẽ thấy tiếp những của Tô-ma với một vấn đề để để trình bày trong cuốn "Những vấn đề tranh luận" một cách rõ ràng và sâu rộng hẳn là trong Bên Trong Luận; những việc với người bắt đầu để tác phẩm của Tô-ma, thì nên theo những người của ngài, đúng như ý của ngài (để trong Lời tựa của Bên Trong Luận) có nghĩa là đi từ phần trình bày trong Bên Trong Luận, và khi đã nắm vững rồi, thì mới tiếp những với "Những vấn đề tranh luận" để đào sâu hẳn. Và chỉ sau đó mới nên để tới những chú giải với Aristote, nhất là để so sánh cách giải thích của Aristote và tiếp những của Tô-ma. Đối với các tiếp chú giải khác cũng nên theo cùng một hướng những với, chúng hẳn nhiên khi gặp một chỗ trích dẫn từ các tác phẩm có những những của Tô-ma.

Rõ ràng là còn trong các Bên Trong Luận nữa, cũng có một số bản văn, hay một số khó khăn khó vượt xen lẫn với những chứng minh để hẳn; và cũng rõ ràng là một số bản văn hay khó khăn chỉ cần chút ít kiên nhẫn để chu đáo, trong khi những khác lại đòi phải chu đáo hẳn. Vì đây ta đang để để lãnh với thần học, nên xin những cho các nhà triết học thêm quy định trong lãnh với của họ ; vậy ta hãy coi những khó khăn của thần học nào trong Bên Trong Luận có thể để để nghĩ cho những người bắt đầu để Tô-ma, xét theo một để để hiểu và chỉ cần một chút ít

kiến thức được chuần trứơc - dẫu vậy, nếu chuần bở khi lòng họ, ta sẽ có khả năng hiểu thấu đáo hơn. Tôi nghĩ nên bớt đau buồn ngay như bạn vẫn sau, nhưng không cần đi theo thói quen này :

I, 1, 1-10 (Phần I, luận đề 1, mục 1-10) bàn chết và niềm vui của Thiên Chúa.

I, 2-3 sẽ hiểu hơn và bàn tính của Thiên Chúa.

I-II, 98-100 khái quát về lòng tin cũ; tiếp nối.

I-II, 106-108 luận mới.

I-II, 109-114 giáo lý về sự sống và sự công chính hóa.

II-II, 1-4 đức tin.

II-II, 23-27 mệnh Chúa yêu người.

III, 46-51 cuộc khổ nạn và sự chết của Đức Ki-tô.

III, 60-65 giáo lý về các bí tích, tổng quát.

Nhưng tôi cũng không thể không ghi nhớ như bạn vẫn mà tôi nghĩ là không nên đi trong giai đoạn đau vì chúng sẽ làm cho người mới tiếp sẽ có cảm tưởng sách của Tô-ma là một cuốn sách được đóng bìa y như :

I, 4-26 Giáo lý về Thiên Chúa duy nhất (nhưng đến một lúc nào đó, cần như người mới bắt đầu cũng nên mạnh dạn đi theo I, 13 : "nhưng danh xưng" của Thiên Chúa)

I, 27-43 Giáo lý về Chúa Ba Ngôi (nhưng có lẽ nên trở lại I, 27-28 và I, 43)

I, 75-102 nhân loại học, lý thuyết về tri thức, tình trạng nguyên sơ (có lẽ nên trở lại I, 93 bàn về con người giống như Thiên Chúa)

I-II, 6-70 hành vi nhân linh, đam mê, tập quán, nhân đức nói chung. (trở lại I-II, 61-63 về các nhân đức trí và các nhân đức đức tính, và I-II, 68-70 về bảy đức Chúa Thánh Thần, các mệnh Phúc, các hoa trái của Chúa Thánh Thần; nhưng người "bỏ phép" không nên bỏ qua I-II, 1-5 bàn về cùng đích của con người)

I-II, 81-83 tội nguyên tội (chỉ có thể hiểu nếu đi kèm với một tiếp chú giải).

III, 1-26 Ki-tô học (trở lại III, 1 và theo cảm tưởng chung của người, cũng nên trở lại III, 2)

III, 73-83 Giáo lý về mệnh Thánh Thần, tiếp trung vào sự hiểu biết thần thánh và cách giải thích mệnh Thánh Thần bằng Khái niệm "biến đổi bản thể - transsubstantiation".

Nếu như người cáo thâu trên đây lại có tác động "mời chào", thì càng hay ! Chúng tôi đâu có muốn tìm kiếm phúc phiếu đâu.

II. Nhưng chết đến với cách đi

Ta sẽ gặp những chết đến đúng đến với thể mặt Phần Thuyết mặt tiếp sau đây.

1. Đối với những người chết muộn "bất ngờ qua".

Trước hết nên đi một trong những tiêu chuẩn sống hay là một trong những bậc chân dung được nêu ra trong sách này ở trang 82, ghi chú 5. Sau đó đi "Thánh Tô-ma A-qui-nô" của G.K. CHESTERTON - Paris 1935; đi "Thánh Tô-ma A-qui-nô và thần học" của CHENU, và đi với đi đa số đi đi, nên đi "Thánh Tô-ma A-qui-nô : tư sĩ Dòng Giảng thuyết, nhà thần học" của M.de PAILLERET, Paris, Éd. du Cerf 1992.

2. Đi để có được một viên ngọc ẩn giấu cho việc nghiên cứu những vấn đề tiếp nối.

WEISHEIPL với cuốn "Tô-ma A-qui-nô, cuộc đời, tư tưởng, tác phẩm. Paris NXB Le Cerf 1993; và đi có cái nhìn căn bản, hợp thời, đi Jean-Pierre TORRELL với cuốn "Tiếp xúc với Thánh Tô-ma A-qui-nô. Con người và sự nghiệp. Paris - Fribourg 1993; và CHENU, "Học hỏi đến nghiên cứu Thánh Tô-ma A-qui-nô", vẫn luôn là một tác phẩm mà ta cần đi chi tiết hơn

xuyên.

3. Đố i vớ i nhữ ng ai thích lờ ch sớ tở tở ng

GILSON, "Tinh thầ n Triồ t hầ c thầ i Trung cầ "; CHENU, mầ c tở "Kinh viồ n - Scolastique - trong bầ Bách Khoa tở đầ n Đố c Tin - Encyclopédie de la foi.

4. Đố i vớ i nhữ ng ai quan tâm đầ n Triồ t hầ c

GILSON vớ i cuồ n "Tinh thầ n Triồ t hầ c thầ i trung cầ " và cuồ n "Hầ c thuyồ t Tô-ma".

A.D.SERTILLANGES, "Đầ n vào Triồ t hầ c cầ a Thánh Tô-ma A-qui-nô", vồ n còn là tác phồ m nên đầ c.

Nồ u ta đầ c thêm đầ c nhữ ng "Tiồ u luồ n" triồ t hầ c cầ a PIEPER bàn vồ Tô-ma, thì ta có thồ tở tin là mình đầ sớ c đầ đầ ng tở i nhữ ng nhữ ng "món ă n" khó nuồ t hầ n, chồ ng hầ n tác phồ m hầ p tuyồ n do KLUXEN xuồ t bầ n : "Thánh Tô-ma A-qui-nô, nhà thầ n hầ c cầ a Dòng Thuyồ t Giáo"; tở p nghiề n cầ u cầ a KLUXEN "Luầ lý Triồ t hầ c theo Tô-ma A-qui-nô", cuồ n này rồ t quan trồ ng đầ đào sâu mầ i tở ng quan giồ a Triồ t hầ c và Thầ n hầ c; tở p đầ n, tồ trồ ng tâm nghiề n cầ u, ta sồ tìm chồ n trong các tài liồ u và Thầ mầ c do BERNATH sồ u tở p thành bầ "Tô-ma A-qui-nô II", thêm vào đó, có thồ kồ đầ n : Anita WOHLMAN vớ i cuồ n "Tô-ma A-qui-nô và Maimonide. Paris 1988.

5. Đố i vớ i nhữ ng ngườ i quan tâm đầ n Thầ n hầ c.

Nhồ chúng tôi đã viồ t trong Lầ i Tầ a, cuồ n sách này, hiồ n nay không có mầ t tác phồ m trình bày toàn bầ nầ n Thầ n hầ c cầ a Tô-ma. Cuồ n sách cầ a J.P. TORRELL "Tiồ p xúc vớ i Thánh Tô-ma A-qui-nô" đã bù đầ p đầ c phồ n nào cho sồ thiồ u sót này. Tồ theo nhữ ng vồ n đầ ta quan tâm, ta sồ phồ i nhồ tở i nhữ ng tở p chú giồ i và nhữ ng bài nghiề n cầ u đầ c loồ i hiồ n có. Tôi sồ không cho ý kiồ n vồ viồ c này, vì nhữ ng chồ đầ n thầ mầ c có trong sách này, vồ tở ng vồ n đầ , đã đầ nghồ vớ i chúng ta nên chồ n đầ c nhữ ng sách nào. Bầ "Thầ n hầ c Khai tâm (Initiation théologique) cũng rồ t đáng đầ c. Đó vồ n còn là mầ t bầ sách lý thú xét đầ i khía cầ nh nó đầ c xem nhồ mầ t "đầ n nhồ p vào khoa Thầ n hầ c" mầ t thầ i đầ m mà, trong đầ a hầ t thầ n hầ c, ngườ i ta chuyồ n tở "hầ c thuyồ t Tô-ma" sang viồ c khám phá tích cầ c vồ mầ t Tô-ma lờ ch sớ , và đáng mồ ng là nó giúp thồ y rõ mầ i liên hầ giồ a tồ n trình nghiề n cầ u vồ Tô-ma và hiồ n tình lúc y cầ a nhữ ng tìm tòi vồ Tô-ma.

6. Đố i vớ i nhữ ng ai quan tâm tở i nhữ ng vồ n đầ Thầ n hầ c đầ i thoồ i và phong trào Đầ i Kồ t.

Trong sách này, khi đầ ng tở i tở ng trồ ng hầ p cầ thồ , chúng tôi cũng đã nêu ra nhữ ng tác phồ m quan trồ ng nhồ t đầ c xuồ t bầ n trong thầ i gian gồ n đây, liên quan tở i nhữ ng cuồ c thồ o luồ n vồ Tô-ma trong thầ n hầ c đầ i thoồ i. Dù sao, các đầ c giồ Tin lành không thích Tô-ma, cũng nhồ các đầ c giồ Công giáo còn xa lầ vớ i Tô-ma, cũng nên đầ c KUHN trong cuồ n "Via Caritatis - Con đầ ng đầ c Ái". Mầ t khác, cuồ n sách này đầ c coi là mầ t kiồ t tác chồ tác giồ đã dùng mầ t cách thồ c vồ a giồ n đầ lầ i vồ a xác đáng đầ trình bày và nhồ n đầ nh vồ mầ t khía cầ nh trong giáo huồ n cầ a Thánh Tô-ma, mầ t giáo huồ n tở căn bầ n, hầ t sồ c phồ c tở p; đầ ng thồ i cũng cho ta thoáng thồ y trồ ng tâm cầ a nhữ ng suy tồ theo phong cách Tin lành.

Sau tác phồ m cầ a KUHN, cũng xin đầ nghồ đầ c tác phồ m cầ a VORSTER, "Das Freiheitsverständnis" đầ c viồ t theo cùng mầ t tinh thầ n nhồ vồ y, nhữ ng khó đầ c hầ n mầ t chút.

Sau đó, đầ thồ y rõ nét tồ ng phồ n, nên đầ c nhữ ng bài nghiề n cầ u liên quan tở i Tô-ma do EBELING viồ t trong bầ Wort und Glaube II cũng nhồ nhữ ng phồ n khai triồ n vồ chồ đầ Tô-ma trong nhữ ng bài nghiề n cầ u đầ ng trong bầ Wort und Glaube III và trong bầ Luther studien II,1 II,2 và III; cũng nên đầ c bài nghiề n cầ u cầ a BAUR, "Fragen eines evangelischen Theologen an Tô-ma von Aquin" đầ ng trong "Thomas von Aquin" NXB OEING-HANHOFF trang 161-174.

Trong nồ lầ c đóng góp cầ a hai tác giồ Otto Hermann PESCH và Wilfried JOEST vào năm 1970, vồ vồ n đầ Thiên Chúa, ta sồ gồ p thồ y đầ đó mầ t thồ "hình chồ p chồ p nhồ ă ng" vồ cuồ c tranh luồ n

Đĩa Kät xoay quanh Thánh Tô-ma, vä mặt lußn đä thäc sä träng yäu.

Đóng góp của hai tác giả này là hai bài khảo cứu điển hình này :

- Wilfried JOEST, "Zur Frage der Gottesanschauung bei Luther und Thomas von Aquino", Luther, 1970, 26-39.
- Otto Hermann PESCH, "Die Frage nach Gott bei Thomas von Aquino und Martin Luther", Luther, 1970, 1-29.